

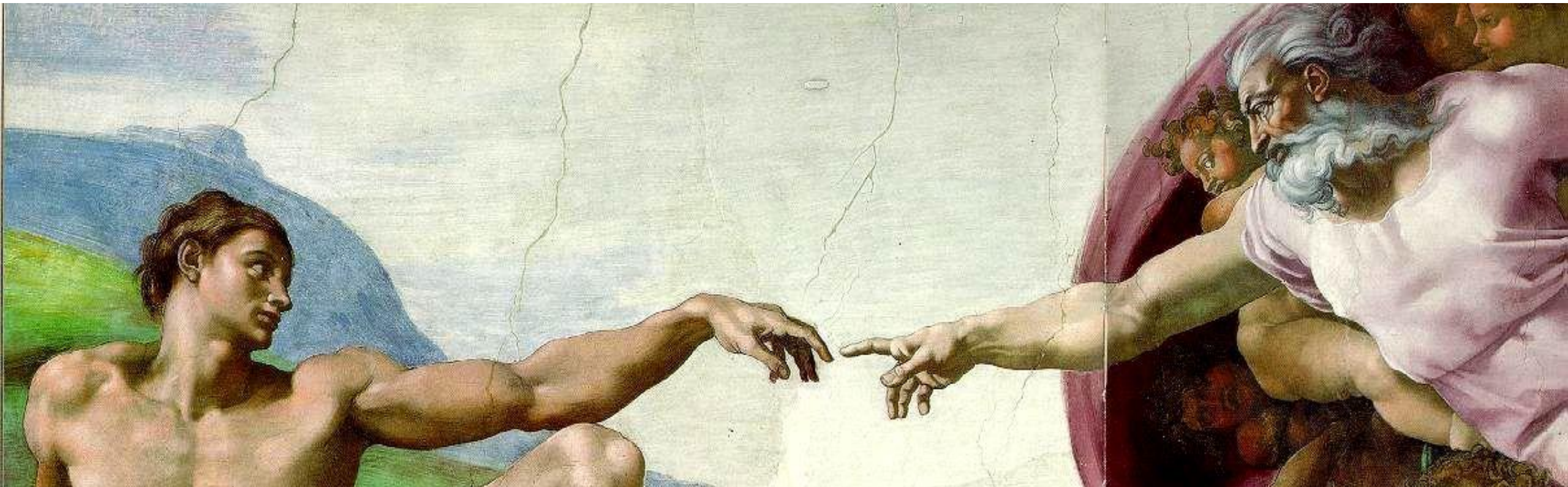
KLINISK ETIK VED AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL

AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL
– i gode hænder

KLINISK ETIK VED AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL GENNEM 10 ÅR

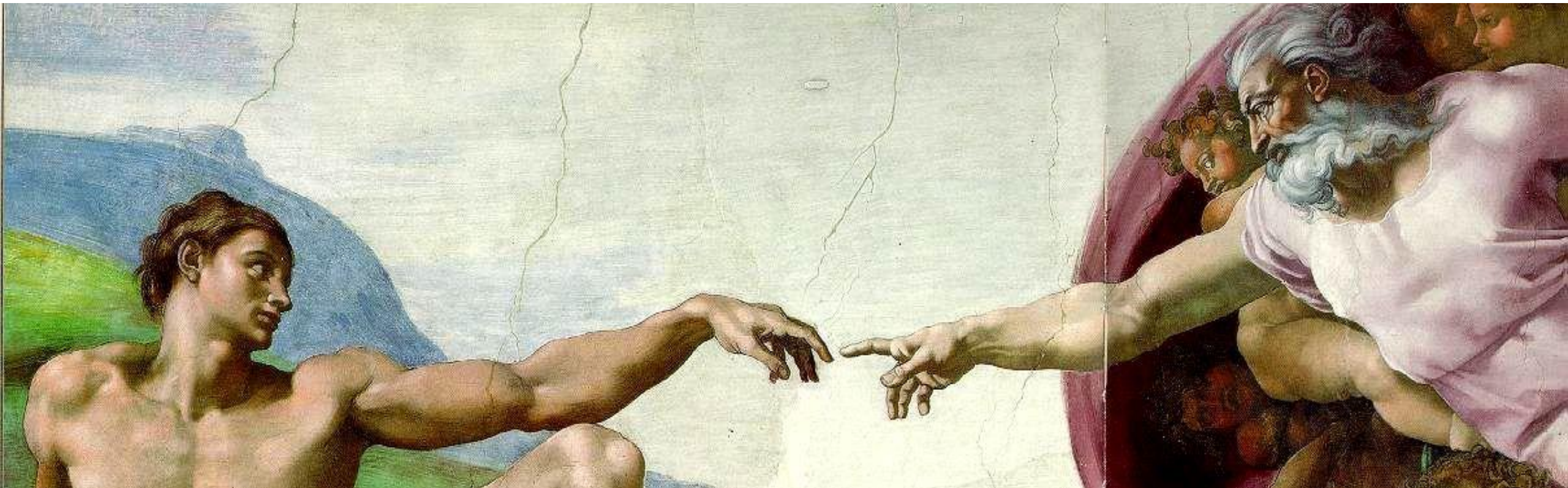
KLINISK ETIK VED AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL GENNEM 10 ÅR

1. Hvorfor klinisk etik
2. Historik
3. Generelt om dilemmaerne
4. Seneste forskning
5. Et dilemma til eftertanke

HVORFOR KLINISK ETIK?

HVORFOR NU AL DEN SNAK OM ETIK?

- Det ligger i tiden
- Den teknologiske udvikling
- Højere grad af oplysthed i befolkningen
- Snæver ressourcerammer
- ETISKE DILEMMAER ØGES
- Samarbejde på ny måde

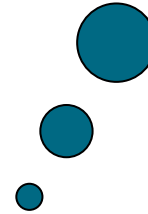
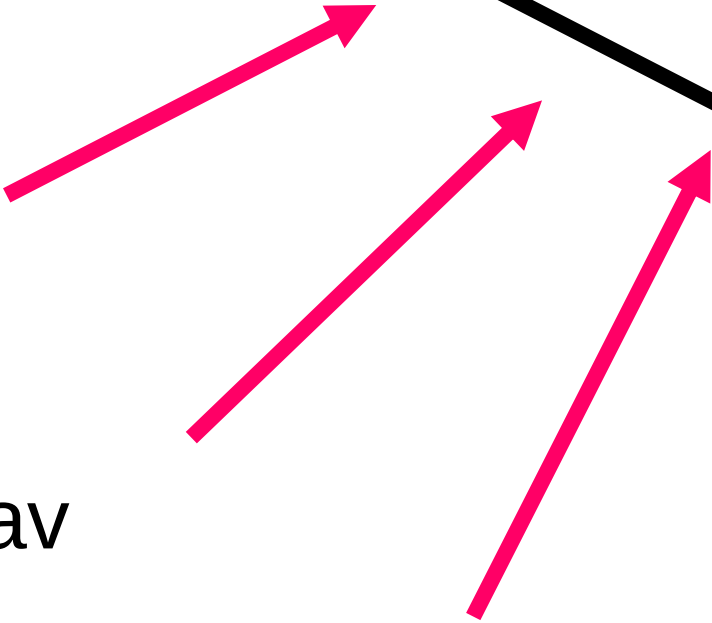
Hvad er vigtigst for dig lige nu?
Autonomibegrebet bliver udfordret

Den pligt-etiske boble

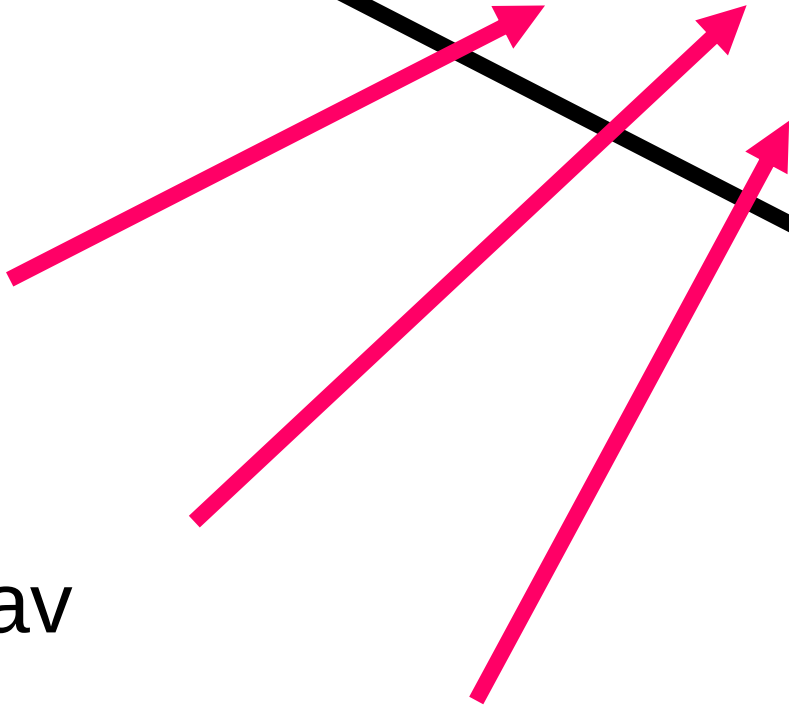
Djøf-krav

Den pligt-etiske boble

Djøf-krav

ICCEC 2013

*I ca. 20 % ved de terminale forløb, stemmer
klinikerens og patientens forventninger **ikke**
overens.*

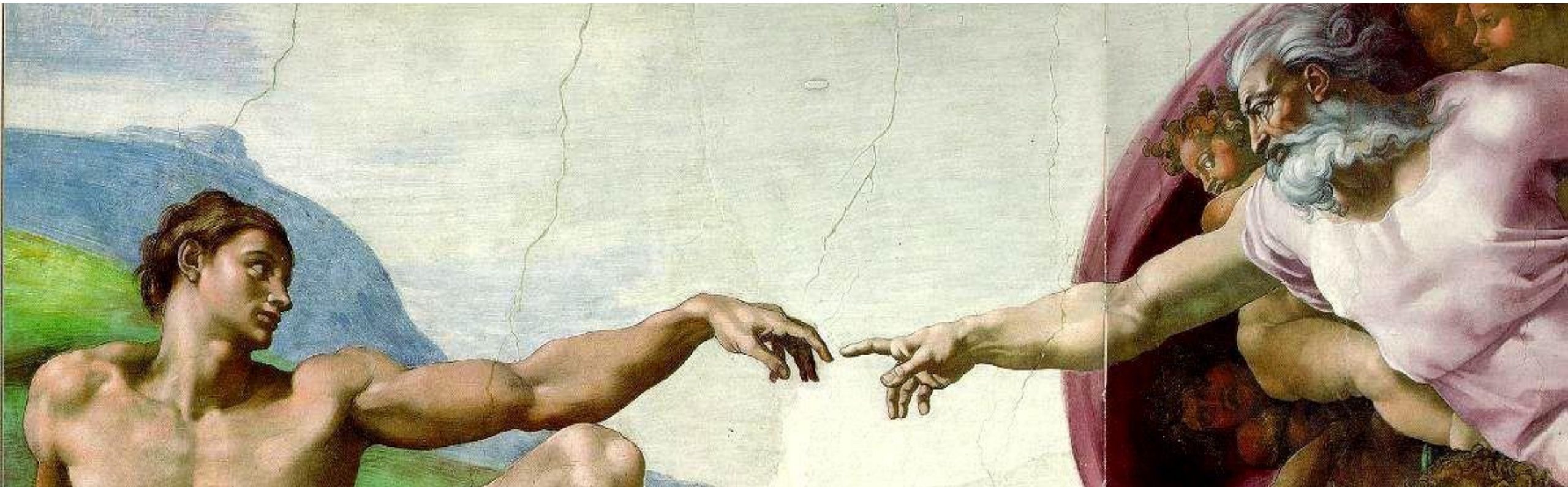

EN RÆKKE PHD`ER DER ARBEJDER MED ET PATIENTPERSPEKTIV,
VIL IKKE ALTID MØDES.

- C. Delmars PhD, 1999
- K. M. Dalgaards PhD, 2007
- S. Angel i TfS, 2009
- OBS Jan Mainz PhD

HISTORIK

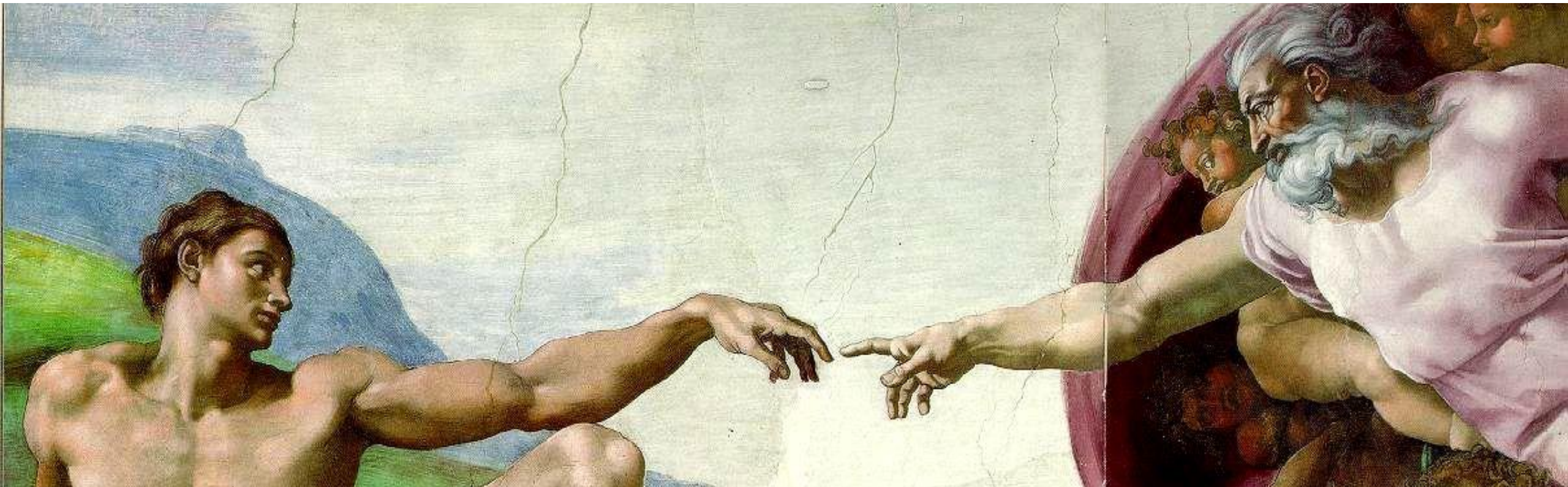
DEN FØRSTE KLINISKE ETISKE KOMITE VED AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL

- 1 præst
- 2 til 3 læger
- 2 sygeplejersker
- 1 sos-assistent
- 1 jordemoder
- 1 juristen ad hoc

HVORFOR KLINISK ETIK?

KLINISKE ETISKE KOMITEER I DANMARK

- Frederiksberg har haft i mange år
- Aalborg Universitetshospital
- Psykiatrien Region Syddanmark
- Herlev Hospital
- Rigshospitalet i Glostrup
- Regionshospitalet Horsens
- Aarhus Universitetshospital
- og andre har oprettet ”for nylig” eller er i proces

KLINISK ETISKE KOMITE VED AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL ANNO 2019

Formand:

- Funktionsleder,
Dorte E M Holdgaard
demh@rn.dk

Næstformand:

- Hospitalspræst,
Karen Søre Pedersen
kspe@km.dk

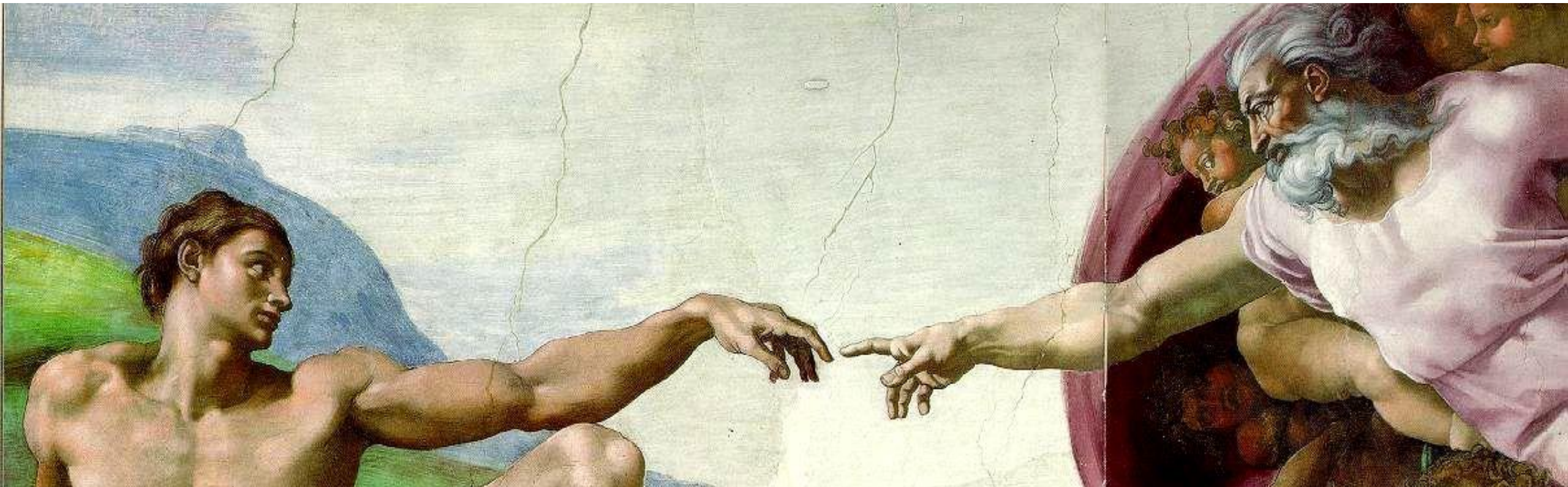
Medlemmer:

- Filosof, Patrik Kjærdsdam Telléus
- Sygeplejerske, Jette Kristine Christiansen
- Sygeplejerske/underviser, Rie Brogaard Aeppli
- Læge, Malene Lundsgaard
- Hospitalsfysiker, Lars Jødal
- Sekretær, Lone Lander
- Bioanalytiker, Sarah Andersen
- Socialformidler/socialrådgiver, Anne Marie Buus Nielsen
- Sygeplejerske, Anne Sofie Broberg Eriksen
- Overlæge, Grzegorz Jaroslaw Pacyk
- Anæstesisygeplejerske, Bente Grum Madsen
- Filosofisk projektmedarbejder, Charlotte Torp Nielsen

HISTORIK

- Havde mellem 10 til 12 dilemmaer på et år - passende
- Arbejdet med undervisning og guideline
- Antal dilemmaer daler

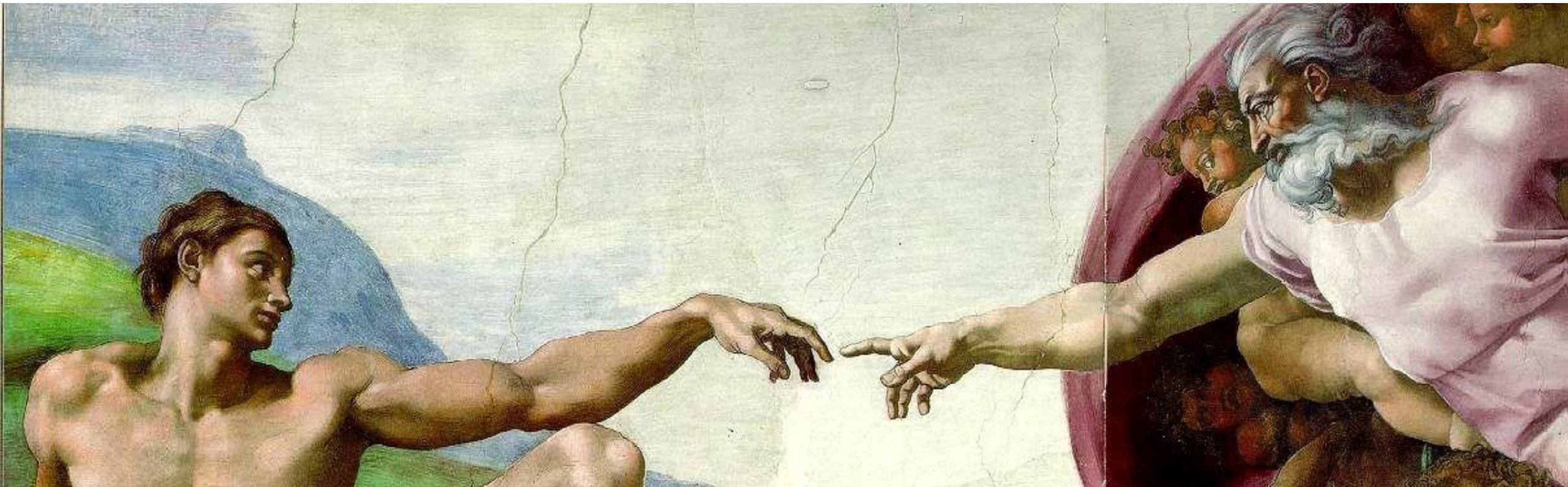
ET AF HOVEDBUDSKABERNE HER I DAG

Vi vil så gerne have:

- Morgenmøder
- Små-konferencer
- Små som store personalemøder

GENERELT OM DILEMMAERNE

DEN ETISKE ANALYSE VISER PERSPEKTIVFORSKYDNING

- C. Delmars PhD, 1999
- K. M. Dalgaards PhD, 2007
- S. Angel i TfS, 2009

Fagligheden "tager over" med argumentet om, at det er til "patientens bedste"

HVORFOR ARBEJDE SYSTEMATISK MED KLINISK ETIK?

*Den umiddelbare etiske vurdering viser ofte at
være et udtryk for klinikerens holdning
- og ikke et etisk objektiv.*

EKSEMPLER PÅ AT DEN UMIDDELBARE ETIK KOMMER "TIL KORT"

1. Skadestuepatienten der fotograferes af familien
2. Kronikeren der ikke følger behandlingsstandarden
3. Plejepersonale der synes der overbehandles
4. Man kan da ikke tale om organdonation før hjernedøden er indtrådt
5. Plejepersonalet ønsker ordineret "Ikke genoplivning ved hjertestop"

ERFARINGER FRA AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL

Etisk refleksionsforum er væsentligt, da:

- det *rigtige* godt
kan være *forkert*.
(Kronikercase)

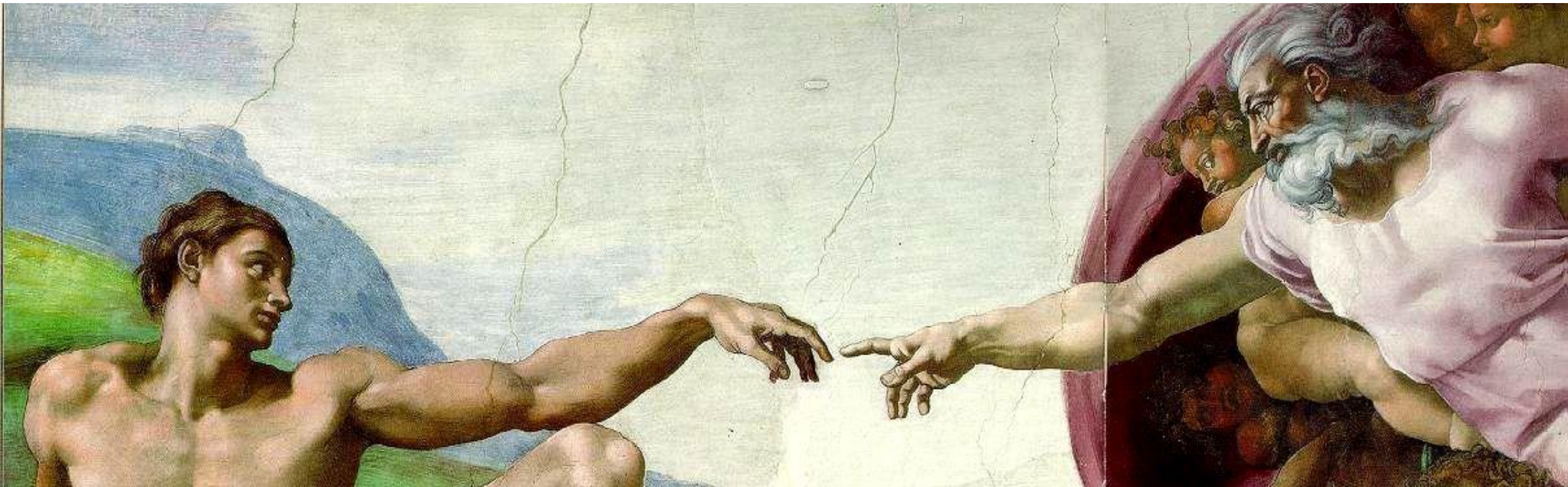
- medvirker til af
fastholde bevidstheden
om at fokus skal være
på patienten og dennes
ønsker.
(Genoplivningscase)

- nogen klinikere bliver
mere sikre i en
overvejelse eller
beslutning og
resultatet er
ressourcebesparende.
(Organdonationscase)

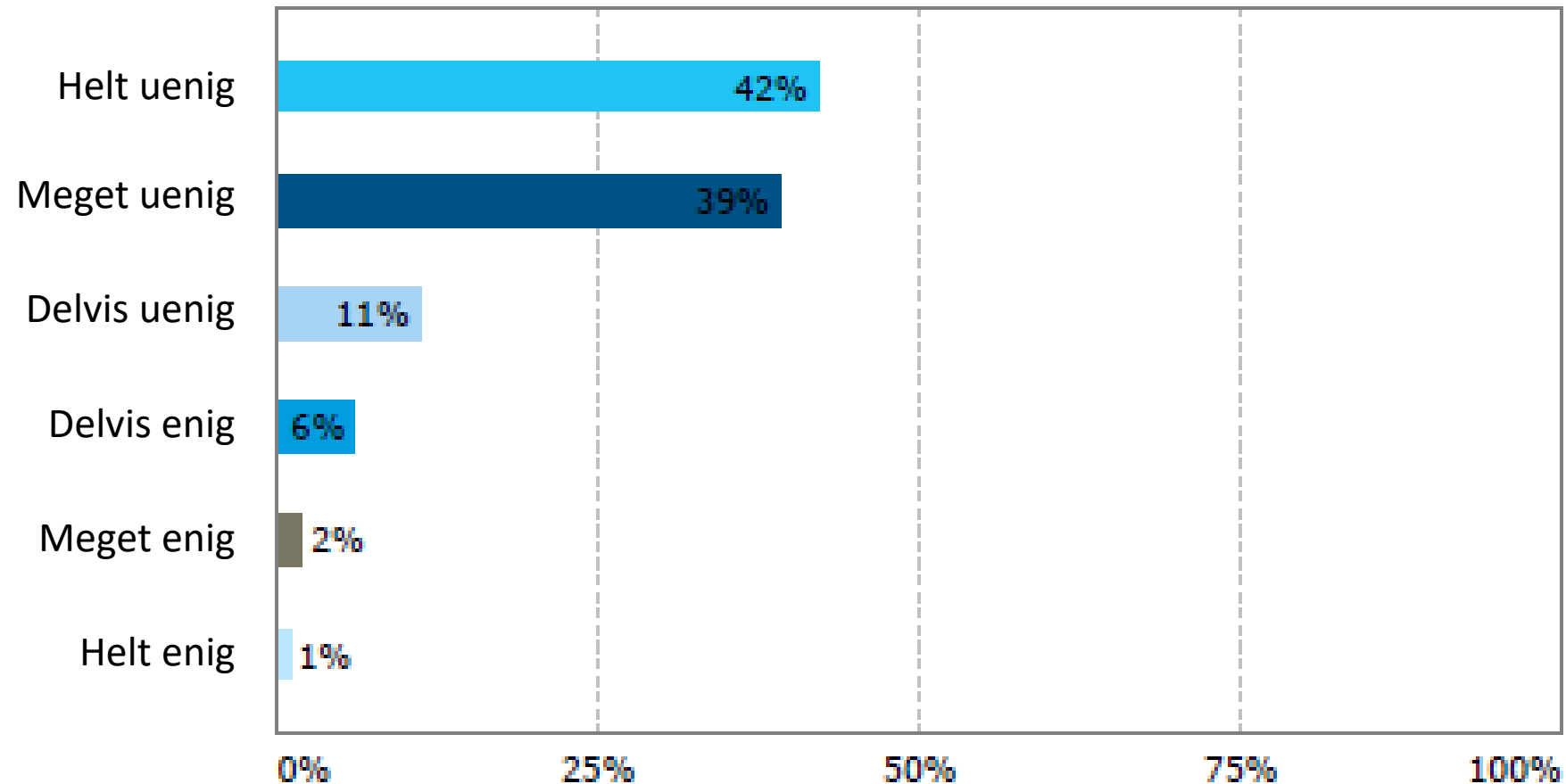

DEN ETISKE ANALYSE GIVER IKKE SVAR

Analysen sikrer, at de etiske perspektiver bliver bragt på banen.
I er, som klinikere, eksperterne.

En 40-årig hjertesyg patient ligger i kunstig koma på intensivafdeling. Han har tidligere i det ambulante forløb erklæret, at han ikke ønsker en hjertetransplantation. Da et matchende hjerte bliver til rådighed, og udsigten til et positivt resultat foreligger, vælger man alligevel at gennemføre en transplantation. Hvor enig er du i denne beslutning?

LOKAL KLINISK ETIK KOMITE BETYDER

- Processen bevidstgør om patientperspektivet
- Det tværfaglige samarbejde optimeres
- Analysen optimerer patientforløbene

FORSKNING:

Clinical Ethics:

30+20 Vignetter udsendt

2129 Besvarelser

RESULTAT:

Læger er pligt-etikere

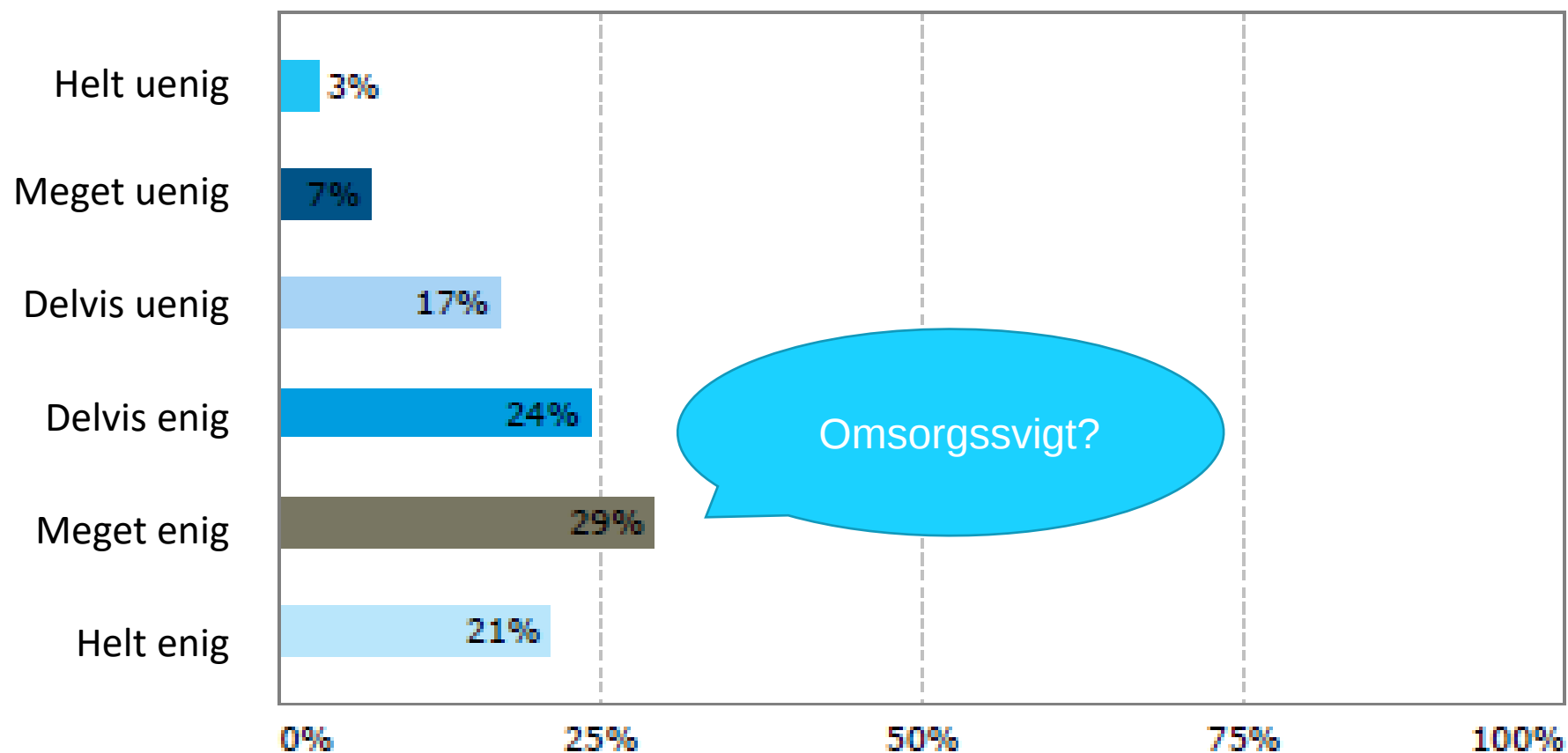
Sygeplejersker er nærheds-etikere

CLINICAL PRACTIS

Med en kvalitativ tilgang analyseres der på de dilemmaer, hvor sygeplejersker ikke er enige i det etiske perspektiv. Undersøger hvad den etiske handling "kommer an på".

En temmelig dement mand vil ikke altid tage sin livsvigtige medicin. De pårørende mener, at personalet blot skal gemme hans medicin i maden. Personalet ønsker dog at følge gældende regler, og er således af den opfattelse, at sådan en handling kun må ske, hvis patienten er formelt umyndiggjort. De pårørende synes, at umyndiggørelse vil være et for voldsomt skridt at gå. Hvor enig er du i personalets opfattelse?

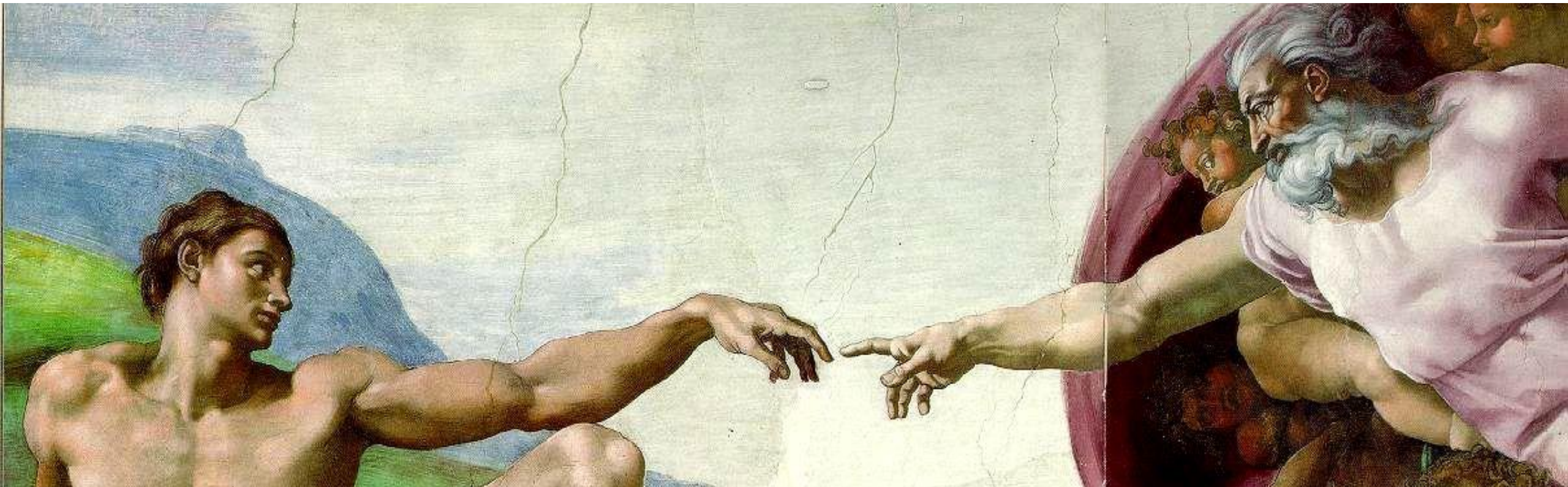

- Tillid
- Fagligt skøn
- Uddannede til disse dimensioner

FORTSÆTTER FORSKNING

- Ændrer modningsprocessen gennem medicinstudiet - den studerendes etik?
- En gentagelse af projektet om fem år?
- En national undersøgelse
- En international undersøgelse

ET DILEMMA TIL EFTERTANKE

En svært syg patient skal bedøves.

Patienten har fra lægelig side fået at vide, at der er stor risiko ved indgrebet.

I det øjeblik patienten skal til at sove ind, ser patienten op på sygeplejersken og siger:

"Vil du love mig, at jeg vågner?"

Sygeplejersken kommer til at svare:

"Selvfølgelig vågner du."

Patienten dør under operationen.

ETISK ANALYSE GIVER IKKE SVAR

- Autonomi-begrebet: Giver ikke mening her
- Systemverdenen: Brug for et enigt team
- Skik og Sædvane: Teamet bør svare og agere ens for at patienten kan føle sig tryk

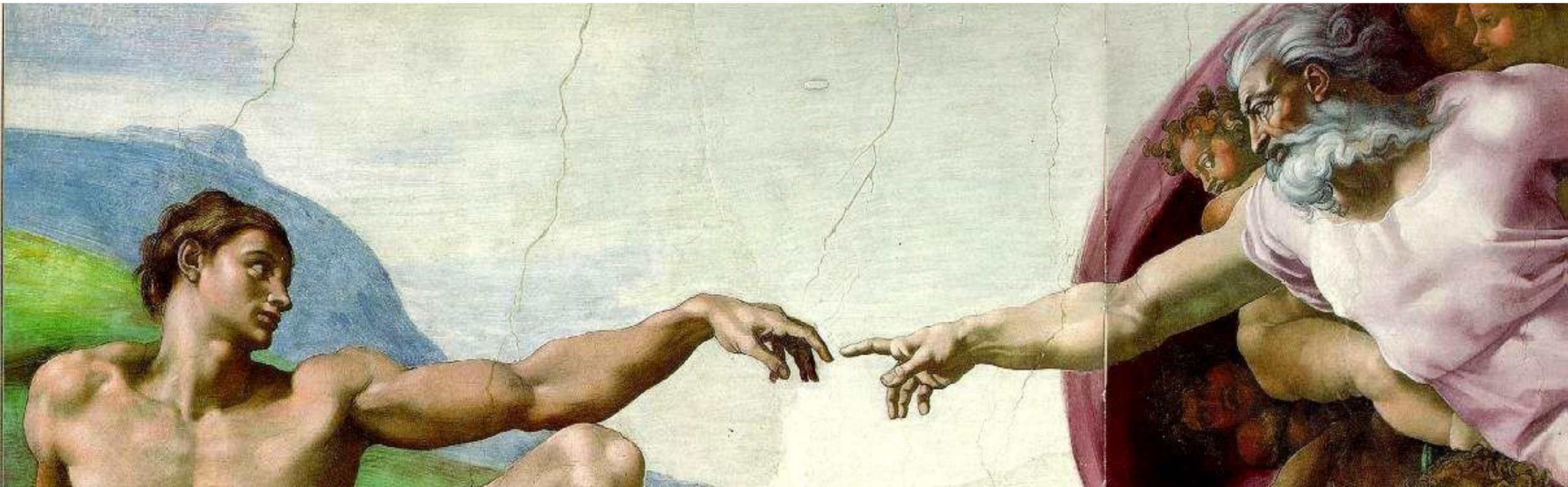

ETISK ANALYSE GIVER IKKE SVAR

- Hensigten med handlingen er at ville den anden
"Det Gode" / Beauchamp et Childres
- Aristoteliske tilgang ser på hensigten
Sygeplejersken vil "Det Gode" - gøre patienten tryk
- Nærhedsetikken og den Ethiske Fordring
- Der lyves....slippery slope
- Konsekvens: Hvad vil den etiske vurdering være her?

KLINISK ETIK VED AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL

Funktionsleder

DORTE ELISE MØLLER HOLDGAARD

Aalborg Universitetshospital

Klinik Anæstesi, Børn, Kredsløb og Kvinder

Etisk komite

demh@rn.dk

+4597661978